

European
Consumer
Centre
Network

ECC NET - junij 2020
v sodelovanju s

SAFER STREAMING

Grožnje nezakonitih storitev videa na zahtevo in kaj lahko naredite glede tega

-
- 03 **Prenašanje vsebin narašča**
 - 04 **Dva sistema videa na zahtevo**
 - 05 **Lažen proti nezakonit**
-

LAŽNE STRANI ZA PRENOSE

- 06 **Pomagajte, v pasti sem!**
 - 07 **Zlorabili bodo vaše podatke**
 - 08 **Manipulacija vaše naprave**
-

NEZAKONITE STRANI

- 09 **Prodajanje ukradene vsebine**
 - 10 **Ni zaščitite mladoletnikov**
-

- 11 **Polno naložen ali odklenjen – kaj je to?**
 - 12 **Nalaganje in deljenje**
 - 13 **Družbena omrežja in nezakoniti prenosi**
 - 14 **Uporabno**
-

DODATEK

- 15 **Kaj lahko in česa ne smete**
 - 21 **Izjava o omejitvi odgovornosti & kolofon**
-

PRENAŠANJE VSEBIN NARAŠČA

Udobnost gledanja najljubšega programa, ko vam najbolj ustreza in prek kakršnekoli naprave, storitve prenosa postavlja kot nov standard za sodobne uporabnike.

V zadnjih letih je tehnologija prenosa z uspešnim združevanjem spletnih in televizijskih svetov temeljito spremenila ozadje medijev. S to dobičkonosnostjo lahko

številna podjetja za prenose uporabijo več kot klasično filmsko industrijo¹, da ustvarijo ekskluzivne televizijske serije in filme, kar še povečuje število njihovih gledalcev.

60%

svetovnega toka
internetnega prometa
predstavljajo video vsebine²

42%

več naročnin za prenose v
Evropi vsako leto³

89%

milenijcev
prenaša vsebine⁴

Prenašanje vsebin danes porabi večino svetovne internetne pasovne širine. V času korona krize spomladi 2020 je naraslo do takšne mere, da je Evropska komisija vodilnim ponudnikom priporočila, naj zmanjšajo kvaliteto videov, s čimer bi zagotovili internetno hitrost za bolj pomembne storitve, kot so spletni sestanki za domače pisarne.⁵

DVA SISTEMA VIDEA NA ZAHTEVO

Video na zahtevo omogoča, da s pravilno povezano mobilno napravo gledate, kar želite in kadar želite, slednje tudi brez nalaganja vsebin, kar omogoča gledanje toka podatkov. Povežete se lahko z uporabo pametne televizije, vseh vrst računalnikov, pametnih telefonov, tablic in celo igralnih konzol.

IPTV »TELEVIZIJA PREK INTERNETNEGA PROTOKOLA«

Uveljavljene družbe za oddajanje televizijskih programov, ki pošiljajo signale prek kabla ali satelita, sedaj ponujajo tudi internetno televizijo. Večina gledalcev, ki prejema vsebine IPTV prek širokopolasovne internetne povezave, ima TV-vmesnike ali pametne televizije ter izbira iz elektronskega programskega vodnika. Športni dogodki, oddajanje v živo in novice ostajajo težišče bolj konvencionalnih televizijskih omrežij, ki so sedaj na voljo v živo ali na zahtevo.

OTT »OVER THE TOP« INTERNETNE STORITVE

Prenašanje vsebin prek interneta se običajno nanaša na OTT-podjetja, tako lokalna kot evropska, kot so Netflix, Amazon Prime ali Sky/NOW TV.¹ Takšne storitve je mogoče poslati na katerokoli povezano napravo, neodvisno od ponudnika internetnih storitev ali kateregakoli namenskega širokopolasovnega omrežja. Obsežne knjižnice televizijskih serij in filmov najbolj pritegnejo uporabnike. Prav tako so zelo privlačne nove, originalne in ekskluzivne produkcije.

LAŽEN PROTI NEZAKONIT

JUNIJ
2020

Nezakoniti prenosi piratskega materiala se v zadnjih letih zmanjšujejo¹, ker uporabniki raje uporabljajo varne in običajne strani po razumnih cenah namesto tveganih virov. Ti lahko vodijo do nalaganja okuženih datotek, poleg tega pa tudi tveganja kazenskega pregona.

Modeli oglaševanja, najema in naročnin financirajo zakonite strani za prenašanje. Nezakoniti odkloni

tega posla so se razvili v stalno grožnjo in naraščajoče nadomeščajo starejše vrste piratstva. Drugo

težavo predstavljajo goljufive strani (scam sites), ki se le pretvarjajo, da ponujajo naročnine ali vsebine.

GOLJUFIVE/ SCAM STRANI

Ujamejo neizkušene uporabnike v past lažnih naročnin in zlorabijo njihove osebne podatke.

PIRATSKE STRANI

Delujejo zakonite, da zvbijo uporabnike k ogledu ali nakupu ukradene vsebine (pri tem pa ukradejo njihove zasebne podatke).

POMAGAJTE, V PASTI SEM!

Pogost trik goljufov je, da predstavijo nesumljivo prvo stran s slikami ali napovedniki vabljive medijske vsebine, dostopne v kratkem preizkusnem obdobju.

Ko se registrirate, boste ugotovili, da vendarle ne morete dostopati do obljubljenih vsebin. Ker niste ničesar plačali, mogoče mislite, da ni bila povzročena nobena škoda in boste to najverjetneje prezrli.

Nekaj dni kasneje boste prejeli račun za nekaj sto evrov za letno naročnino, kjer bo navedeno, da se po poteku nekajdnevnega poizkusnega obdobja brezplačni preizkus samodejno spremeni v letno naročnino.

ZLORABILI BODO VAŠE PODATKE

Večina goljufivih spletnih strani za prenašanje vsebin nima **popolnoma nikakršne vsebine**.

Stotine takšnih strani sledi isti predlogi in so razporejene po Evropi, pogosto s strani istih kriminalcev. Čez nekaj časa izginejo, če prejmejo več opozoril ali če jih zapre organ kazenskega pregona – to naredi goljufivo domeno manj dobičkonosno. Strani se kmalu ponovno pojavijo pod novimi imeni domen, pri čemer začnejo nov krog goljufije.

Poleg prodaje lažnivih naročnin te strani služijo tudi z lažnim predstavljanjem oz. ribarjenjem: **prodajo osebnih podatkov, ki so jih uporabniki vnesli med registracijo.**¹

Nekatere lažne strani po registraciji celo pošiljajo osebna sporočila prek elektronske pošte ali kratkih sporočil, v katerih trdijo, da potrebujejo nadaljnje osebne podatke zaradi varnostnih razlogov. Vsi podatki so zbrani z namenom prodaje, **pogosto** drugim kriminalnim podjetjem.

MANIPULACIJA VAŠE NAPRAVE

Reklamira se drug vir dobička za goljufe. Agresivne reklame v pojavnih oknih se lahko pojavijo na zaslonih. Pogosto prikazujejo dvomljivo vsebino, programirane so tako, da se jih je težko znebiti, klikanje na njih pa ustvari dobiček za operaterja. S poskušanjem odstranitve oglasa,

lažnih sporočil o napaki ali najpogosteje z namestitvijo lažne programske opreme za gledanje ali kodeka za omogočanje gledanja obljubljenе vsebine¹ lahko uporabniki osemindvajsetkrat pogosteje okužijo svojo napravo z virusi in škodljivo programsko opremo, kot so:

PUP – potencialno neželeni programi, nadležna in neuporabna programska oprema, ki upočasnjuje vašo napravo

ADWARE – oglaševalska programska oprema, prikazuje vsiljivo oglaševanje, ki se pojavi od kjerkoli

MALWARE – škodljiva programska oprema, ki oddaja vaše podatke ali zlorablja vire vaše naprave

SCAREWARE – strašilna programska oprema, prikazuje lažniva sporočila o napakah ali

ponareja sporočila kazenskega pregona organov, obtožuje vas, da ste storili nekaj nezakonitega in zahteva plačilo kazni ali zaračuna tehnično pomoč

RANSOMWARE – izsiljevalsko programje, šifrira podatke v vašem sistemu in vas izsiljuje za povrnitev dostopa

VIRUSI IN TROJANSKI KONJI – uničijo sistem vaše naprave ali ukradejo osebne podatke, kot so stiki, ali skrivoma omogočajo stranski dostop do vašega sistema

PRODAJANJE UKRADENE VSEBINE

Za razliko od lažnih, nezakonite strani uporabnikom omogočajo **gledanje vsebine, vendar nudijo ukradeno avtorsko zaščiteno gradivo, ki odvzame zakonite prihodke izdelovalcem kreativne vsebine in davkoplačevalcem, pri tem pa gojijo povezano sceno kibernetске kriminalitete. Uporaba takšnih strani škoduje splošni javnosti!**

Uporabniki lahko naletijo tudi na kombinacije piratskih in lažnih strani. Takšne strani se pretvarjajo, da imajo veliko knjižnico, in zvabijo stranke k naročnini tako, da jim brezplačno prikažejo nekaj prenosov. V takšnih primerih je popoln katalog goljufija in omejena preizkusna vsebina pomaga zakasnit časa, preden žrtev dojamе in zaustavi zgodnjo prekinitvev plačil.

Prepovedane spletne strani skušajo **potencialnim strankam** izgledati kolikor je le mogoče zakonite. **Konezakonita narava ni očitna, več ljudi uporabi njihove storitve.**

Včasih ni lahko takoj identificirati nezakonite strani, saj so kopirani uporabniški vmesniki zakonitih platform. Izmed 100 najboljših svetovnih podjetij se je pri 46 pojavila vsaj eno oglaševanje blagovne znamke na spletni strani, ki krši avtorske pravice.¹ Kriminalci vedo, da oglasi znanih znamk naredijo njihov portal videti bolj prepričljiv.

NEZAKONITE STRANI –

NI ZAŠČITE MLADOLETNIKOV

Kriminalcev ne zanima varovanje otrok pred škodljivimi vsebinami. Najstniki in otroci še niso razvili zdravih meja in so še posebej ranljivi med pretirano uporabo mobilnih naprav.¹ So impulzivni in ne razumejo zakonitosti vsebine. Dejstvo, da je 56 % vseh spletnih strani samo v angleščini,

prav tako ne pripomore² k temu. Nezakonite strani pogosto prikazujejo pornografsko ali drugo pretresljivo vsebino ali oglašujejo storitve iger na srečo ali stav, vse to pa je popolnoma neprimerno za mlajše gledalce. Nezakonite strani ne preprečujejo registracij mladoletnikov.

1 od 3

internetnih
uporabnikov je otrok²

1 od 2

11–16-letnikov se je že srečalo z
običajnimi internetnimi tveganji³

Za nasvet lahko starši preverijo betterinternetforkids.eu

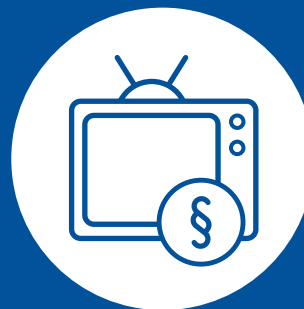
POLNO NALOŽEN ALI ODKLENJEN – KAJ JE TO?

Piratska vsebina ni omejena na OTT-tehnologijo, ampak je težava tudi pri IPTV. Obstajajo prepovedane naprave strojne opreme, ki so škodljive zaradi številnih razlogov. Tako imenovane **Kodi** škatle so priponke medijskih predvajalnikov za nadgradnjo pametne televizije na polnopravni medijski center. **»Polno naložene«** različice Kodija se prodaja z manipuliranimi zmožnostmi za prenos dodatnih piratskih tokov z nezakonitih virov IPTV.

Grožnje izvirajo iz manipuliranih elektronsko nevarnih naprav.¹ Pogosto so poceni imitacije izvirnika, kot v primeru naprav za prenos Amazon Firesticks, uvožene z daljnega vzhoda. Takšni preprodajalci so pogosto odstranjeni s spletnih platform za trgovanje, kot je eBay, še preden so naročila dostavljena.

Odklenjene naprave **imajo onemogočene meje operacijskega sistema** in jih garancija ne krije več. **Če pride do tehničnih težav, bodo izdelovalci in prodajalci zavračali popravila ali povračilo kupnine. Poskus odklepanja lahko lastnika zaklene ven iz operacijskega sistema, s čimer naprava postane neuporabna.**

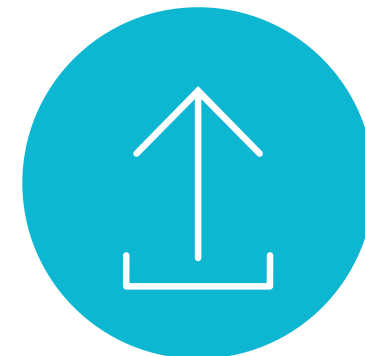
Prepovedana strojna oprema ima lahko škodljivo programsko opremo in pusti odprt stranski vhod za vdiranje v vaše domače omrežje.

Stranke, ki kupijo nezakonite naprave, tvegajo izgubo denarja vsakič, ko Europol ustavi nezakonite ponudnike **ali če se te storitve zaustavijo zaradi strahu pred kazenskim pregonom. Carinski uradniki ali regulatorji trgov lahko na poti zasežejo naročila prepovedane strojne opreme. V primeru policijskih ukrepov lahko tisti, ki nalagajo vsebine, zaidejo v pravne težave, če jih identificirajo v bazi podatkov zaseženih strežnikov.**

NALAGANJE IN DELJENJE

Vsebine, ki se jih najde na platformah za deljenje, so največkrat zaščitene z zakoni o avtorskih pravicah.¹ **Distribucija** brez dovoljenja je **kršenje avtorskih pravic in pogojev uporabe**. Nalaganje zaščitene vsebine brez dovoljenja velja za nezakonito.

Ripping **oziroma trganje je, ko se snema prenose na zaslonu in se jih shrani v datoteke**. Strani, ki ponujajo to možnost, vas bodo pretentale s trditvami, da so zakonite, vendar se sodišča s tem ne strinjajo.¹ Uporaba prenosa

ali orodij za snemanje zaslona ali nalaganje avtorsko zaščitene vsebine je prepovedano v pogojih uporabe na zakonitih platformah, **kršenje lahko vodi v izgubo uporabniškega računa**.

Dostopajte do urazumljivih avtorskih pravic² vaše države

Veliko OTT-uporabnikov deli račune s prijatelji in družino. Prek 66 odstotkov uporabnikov Netflixa deli gesla, kar se kaže v 2,5 gledalcih na

račun.³ Doslej OTT še niso prevzeli ukrepov proti temu fenomenu zaradi tržnih razlogov, vendar se to lahko spremeni.

DRUŽBENA OMREŽJA IN NEZAKONITI PRENOSI

Poleg tržnih možnosti s 3 milijardami uporabnikov na družbenih omrežjih kriminalci izkoriščajo glavno značilnost – možnost **deljenja**. Vse pogosteje se objavljajo povezave do mest, kjer se gostijo nezakonite vsebine ali prepovedani prenosi, predvsem piratski športni dogodki v živo pritegnejo ogromno publiko.¹

Novi celovečerni filmi, serije ali oddajanje športnih dogodkov na teh neuradnih kanalih niso zakonito dostopni. Lastniki vsebin ukrepajo proti nezakonitim prenosom na družbenih omrežjih in platformah za delitev videov. To lahko vodi v brisanje uporabniških računov, če je bil prenos deljen brez dovoljenja. Tudi če je zgolj za osebno rabo.

Internet omogoča uporabo in deljenje podatkov ter vsebin v največjem obsegu, kar je odlično, vendar ima vsak pravico, da se odloči, če, kdaj in kako bi rad delil svojo vsebino. Bodite pozorni, da se to ne bo spremenilo z novo Direktivo o avtorskih pravicah, za katero ste mogoče slišali.²

UPORABNO

Obstaja veliko zakonitih ponudb in nezakonito nalaganje upada, saj ponudbe vsak dan postajajo boljše in lažje dostopne. Poleg prevladujočih OTT-ponudnikov lahko sedaj preverite te povezave do platform, ki spoštujejo avtorske pravice:

splošno:

agorateka.eu

športi:

sroc.info

glasba:

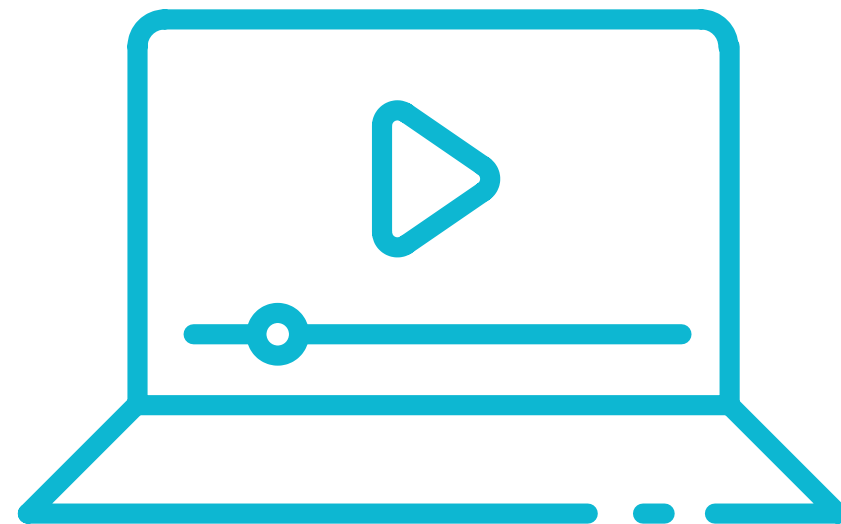
pro-music.org

Aplikacije za prenašanje **omogočajo gledanje tekočega prenosa na drugi napravi. To pride prav, ko hkrati potujete in ne morete končati gledanja filma.**

Ker se direktiva o prenosljivosti¹ nanaša na vse države članice EU, vam morajo biti omogočene naročnine prenosov ne glede na vašo lokacijo znotraj EU. Ni več doplačila ali preprečevanja uporabe storitev prenosa v tujini, medtem ko ste na ozemlju EU.

DODATEK

**KAJ LAHKO IN
ČESA NE SMETE**

PREDEN SE PRIJAVITE, TEMELJITO PREGLEJTE STRAN!

Ne vstopajte na strani
s slabim slovesom!

Če iščete strani za prenose in najdete nekaj zanimivega, se ne prijavite takoj. Vložite dodaten čas za preverjanje ocen in opozoril.

Ali predvajajo
neobjavljeno vsebino?

Oglaševani film je še v kinematografih in ta stran ga že ima pred drugimi uveljavljenimi platformami za prenose? To je sumljivo!

Primerjajte ponudbo
z uveljavljeno
konkurenco!

Je neprimerljivo ceneje kot druge platforme?
Celoletna naročnina za zelo nizko ceno ali druge ponudbe, ki so preveč dobre, da bi bile resnične?

PREGLED PRED PRIJAVO

#2

So v besedilu
napake?

Goljufive strani so narejene iz splošnih predlog v različnih jezikih. Pravopisne in slovnične napake nakazujejo dvomljiv izvor.

Ali je na strani oglaševanje iger na srečo, pornografskih vsebin ali VPN, mogoče prikazano v nadležnih pojavnih oknih?

Dvomljive ponudbe so pogosto kombinirane. Zakonite strani ne bodo zlorabljale pretiranega oglaševanja prek pojavnih oken.

Iščite namige! Ali obstaja kolofon? So pogoji storitve in ostale zakonite informacije?

Goljufive strani ne prikazujejo informacij glede kontakta ali pa prikazujejo lažne ali naslove nabiralnika. Manjkajo ali pa obstajajo lažne obvezne pravne informacije.

PREGLED PRED PRIJAVO

#3

JUNIJ
2020

Ali uporabniki lahko nalagajo na stran?

Kazalnik nezakonitosti je možnost za uporabnike, da nalagajo vsebine, ki jih niso sami naredili.

Ali trdijo, da so zakonite, ali podajajo nasvete, kako jih doseči, če so blokirane?

Blokiranje s strani ponudnikov internetnih storitev, prazne trditve o zakonitosti in navajanje proxy strežnikov, da bi preslepili blokiranje spletnega mesta, so znaki nezakonitosti.

Je stran prepovedana v navedbah iskalnikov ali na črnem seznamu opozorilnih portalov?

Če iskalnik prepove stran ali internetni nadzor opozarja nanjo, to preverite, preden se registrirate!

PREGLED PRED PRIJAVO

#4

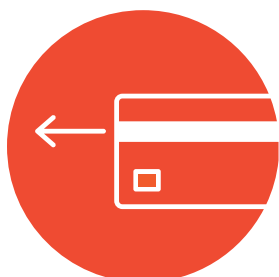
Ali je na razpolago kakšen gumb naroči zdaj? Ali vas stran obvešča o stroških?

Po evropskem zakonu morajo spletne strani stranki razjasniti stroške in ponuditi gumb za rešitev za stranke, s katerim potrdijo zaključitev trgovinske pogodbe.

Je možnost kontaktirati podporo za stranke?

Podpora strankam - če je sploh na razpolago na spletni strani - ni dosegljiva. Če noben ne odgovori na vaše povpraševanje, se ne naročite!

Uporabite kreditno kartico ali storitve spletnega plačila!

To vam omogoča obratno obremenitev ali plačilo storitve podpore strankam v najslabšem primeru. Operaterji tako tudi dobijo manj vaših osebnih informacij.

STE SE ŽE UJELI? KAJ STORITI?

JUNIJ
2020

Ne plačajte
ničesar!

Račune goljufov pogosto agresivno ubesedijo samooklicani odvetniki ali agencije za zbiranje plačil. Naj vas to ne prestraši!

O tem obvestite vaš organ,
ki se bojuje proti kibernetiski
kriminaliteti!

Poročajte o svoji izkušnji policiji in storitvi internetne črne liste, da se s tem opozori še druge.

Kontaktirajte vaš
**lokalni Evropski
potrošniški center**
za nasvet!

Če niste prepričani, če so trditve zakonite ali če je stran, na katero ste se pravkar prijavi, goljufija, vprašajte za nasvet vaš Evropski potrošniški center.

European
Consumer
Centre
Network

Nadaljnje informacije o mreži ECC
lahko najdete [tu](#).

Nadaljnje informacije o FAMA lahko najdete [tu](#).

KOLOFON

Datum izdaje **junij 2020**

Vodja projekta/avtor **ECC Avstrija**

Grafika **Christina Zettl** / [buero41a.at](#)

European Consumer Centre Austria

Mariahilfer Straße 81, A-1060 Wien

www.europakonsument.at

www.facebook.com/europakonsument.at

E-mail: info@europakonsument.at

Ta publikacija je bila financirana s strani Večletnega programa EU za potrošnike (2014–2020).

Co-funded by the
European Union

NAŠA NALOGA

Mreža 30 Evropskih potrošniških centrov (ECC) potrošnikom omogoča seznanjanje z njihovimi pravicami in popolno izkoriščanje možnosti ponudb enotnega trga.

KAKO OPRAVLJAMO NAŠO NALOGO

Pravni strokovnjaki mreže ECC s trdnim pravnim strokovnim znanjem potrošnikom brezplačno pomagajo rešiti čezmejne težave.

Mreža ponuja edinstven pregled in zanesljive informacije o potrošniških zadevah na notranjem trgu, ki jih je mogoče uporabiti za oblikovanje politike v povezavi z evropskimi in državnimi zainteresiranimi stranmi.

Film & Music Austria (FAMA)) je omogočila podporo glede vsebine in prevodov besedil.

IZJAVA O OMEJITVI ODGOVORNOSTI

Vsebina te publikacije predstavlja zgolj vidik avtorja in je njegova/njena izključna odgovornost; ni je mogoče razumeti kot odraz vidika Evropske komisije in/ali Izvajalske agencije za potrošnike, zdravje, kmetijstvo in hrano (CHAFEA) ali drugega organa Evropske unije. Evropska komisija in Agencija ne prevzemata odgovornosti za uporabo, ki bi lahko nastala iz informacij te vsebine.

Odgovornost za povezave: Informacijski material vsebuje povezave do zunanjih spletnih strani tretjih oseb. Ustrezni ponudnik ali operater strani je odgovoren za vsebino povezanih strani. Omenjene zakonite ponudbe so dokumentirani primeri glavnih akterjev na trgu. Njihova omemba ni podpora izdelkom/storitvam, ki jih ponujajo.